KOMMISSIONENS BESLUT

av den 30 april 2003

om det statliga stöd som Tyskland genomfört till förmån för Heckert Werkzeugmaschinen GmbH

[delgivet med nr K(2003) 1326]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2003/591/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig [1] och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse till kommissionen av den 28 december 1999 anmälde Tyskland det stöd som beviljats Heckert Werkzeugmaschinen GmbH. Stödärendet registrerades under nr NN 7/2000. I skrivelser av den 21 januari 2000, den 26 januari och den 1 augusti 2001 bad kommissionen om ytterligare information. Svar från Tyskland mottogs i skrivelser av den 24 februari 2000, 29 maj och 6 september 2001.

(2) Genom en skrivelse av den 28 december 2001 underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende detta stöd och uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter [2]. Från och med detta datum har ärendet varit registrerat under nr C 93/2001. Tyskland inkom med kommentarer den 28 januari och den 1 mars 2002.

II. BESKRIVNING

1. Stödmottagaren

(3) Ärendet avser undsättnings- och omstruktureringsstöd till Heckert Werkzeugmaschinen GmbH. Företaget tillverkar maskinverktyg och är specialiserat på produktion av fräsmaskiner. Företaget är beläget i Chemnitz i delstaten Sachsen, ett stödområde i den mening som avses i artikel 87.3 a i EG-fördraget. HWG är efterträdare till det tidigare statsägda Kombinat Fritz Heckert.

A. *Privatiseringen*

(4) År 1991 övergick ägandeskapet av Kombinat Fritz Heckert till tyska Treuhandanstalt (THA) och företagets döptes om till Heckert-Chemnitzer Werkzeugmaschinen GmbH (H-CW).

(5) Efter ett öppet och villkorslöst anbudsförfarande såldes de huvudsakliga delarna av maskinverktygsproduktionen den 24 september 1993 under namnet Heckert Chemnitzer Werkzeugmaschinen GmbH (HCW) till Traub AG i Reichenbach. Inköpspriset uppgick till 7 miljoner tyska mark (3,57 miljoner euro). Vid denna tidpunkt sysselsatte HCW 420 personer.

(6) I samband med privatiseringen fick företaget stöd på sammanlagt cirka 81,6 miljoner euro enligt godkända ordningar. Bland dessa åtgärder ingick bl.a. de återstående garantierna för kontokrediter och borgensåtaganden på 11 miljoner mark (5,6 miljoner euro) som ursprungligen beviljats av Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS) före privatiseringen. Dessa garantier som då gällde upp till 80 % av krediterna övertogs sedermera av delstaten Sachsen och förbundsstaten [3].

(7) År 1995 började Traub AG drabbas av finansiella svårigheter. På grund av Traub AG:s dåliga resultat frös bankerna hela gruppens kreditlimiter. I slutet av 1996 tvingades både Traub AG och HCW genom den uppkomna likviditetsbristen att gå i konkurs. Vid tidpunkten för konkursen sysselsatte HCW 640 personer.

B. *Fortsättning av den konkursförvaltade verksamheten*

(8) Konkursförvaltaren beslöt att fortsätta verksamheten i HCW för att förbereda företaget för försäljning. Den 24 januari 1997 bildade han Heckert Werkzeugmaschinen GmbH (HWG) av resterna från HCW. Detta skedde för att möjliggöra agerande på marknaden med ett företag som inte var försatt i konkurs. HWG:s syfte vara att få in och effektuera nya beställningar medan det konkursförsatta HCW fortsatte att tillverka de produkter som skulle säljas via HWG.

[1] EGT C 51, 26.2.2002, s. 13.
[2] Se fotnot 1.
[3] Bundesbürgschaftsprogramm (Ost), SG (91) D/13344, 15.7.1991 (N 297/91).

(9) Den 29 november 1996 beviljade Deutsche Bank ett lån på totalt 16 miljoner mark (8,16 miljoner euro) till den konkursförvaltade verksamheten. Den 13 juni 1997 utökades lånet med 12 miljoner mark (6,12 miljoner euro) för att säkra effektueringen av de viktigaste beställningarna. Lånet beviljades till en ränta av 7,5 % per år och skulle återbetalas den 15 februari 1998. Lånet tilldelades en offentlig garanti på upp till 80 % av förbundsstaten och delstaten. Provisionen för garantin uppgick till 0,5 % och garantin löpte ut samma dag som lånet skulle återbetalas.

(10) Dessutom beviljade Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS) konkursförvaltaren ett lån den 7 augusti 1997 på 9,5 miljoner mark (4,9 miljoner euro) till en ränta på 6 %.

(11) Båda åtgärderna vidtogs för att täcka driftskostnaderna under konkursförfarandet.

C. *Försäljning av verksamheten till en ny investerare*

(12) Den 16 juni 1998 försålde konkursförvaltaren HWG och även HCW:s nödvändiga produktionstillgångar till den schweiziska verktygsmaskintillverkaren Starrag AG (Starrag). Inköpspriset för HWG låg på 50 000 mark (25 510 euro). Det pris som betalades för tillgångarna uppgick till 47,4 miljoner mark (24,2 miljoner euro).

(13) I samband med försäljningen av verksamheten till Starrag avstod BvS från återbetalningen av de ovan nämnda lånet på 9,5 miljoner mark (4,9 miljoner euro). Senare informerade dock Tyskland kommissionen om att konkursförvaltaren den 10 maj 2001 till fullo återbetalat lånet med ränta.

(14) Vidare beviljade Deutsche Bank den 19 september 1998 ett lån på 10 miljoner mark (5,1 miljoner euro) till HWG som finansierades med offentliga medel genom Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) enligt en stödordning som godkänts av kommissionen ([1]). Lånet beviljades med en löptid på tio år till en ränta på 3,75 % och skall återbetalas med 16 delbetalningar fr.o.m. slutet av februari 2001.

(15) Slutligen mottog HWG även investeringsbidrag på 13,28 miljoner mark (6,78 miljoner euro) liksom en investeringspremie (Investitionszulage) på 499 800 mark (255 000 euro) på grundval av godkända stödordningar ([2]).

2. **Beslutet att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget**

(16) I beslutet att inleda ett formellt undersökningsförfarande bedömdes åtgärderna mot bakgrund av riktlinjerna för undsättnings- och omstruktureringsstöd ([3]) (riktlinjerna). Eftersom stödet beviljats före ikraftträdandet av de nya riktlinjerna år 1999 ([4]) bedömdes det på grundval av de gamla riktlinjerna från 1994.

(17) När förfarandet inleddes gav kommissionen uttryck för följande tvivel:

a) Huruvida de garantier på 11 miljoner mark (5,6 miljoner euro) för kontokrediter och borgensåtaganden som beviljats i samband med privatiseringen uppfyllde villkoren för den ordning som åberopats. I synnerhet förelåg tvivel om huruvida garantierna kunde övertas gemensamt av förbundsstaten och delstaten och om åtgärderna utgjorde en delvis och tidsmässigt begränsad garanti, vilket krävs i ordningen.

b) Huruvida den 80-procentiga garantin för det utökade lånet från Deutsche Bank från 16 miljoner mark (8,16 miljoner euro) till 28 miljoner mark (14,3 miljoner euro) – som då förfarandet inleddes bedömdes vara ett undsättningsstöd – uppfyllde kriterierna i riktlinjerna.

c) Huruvida KfW:s refinansiering av lånet från Deutsche Bank på 10 miljoner mark (5,1 miljoner euro) – särskilt räntesatsen på 3,75 % och återbetalningsplanen med ursprungligen 2½ amorteringsfria år – överensstämde med ordningen.

d) Huruvida det BvS-lån på 9,5 miljoner mark (4,9 miljoner euro) – som då förfarandet inleddes bedömdes vara undsättningsstöd – kunde betraktas som en del av en engångsundsättningsinsats och om det motsvarade de tidsfrister som fastställts för återbetalningar i riktlinjerna.

(18) Vad gäller Tysklands påstående om att åtgärderna beviljades som omstruktureringsstöd och därför kunde anses vara förenliga med den gemensamma marknaden betvivlade kommissionen huruvida stödmottagaren, enligt riktlinjerna, var berättigad att få omstruktureringsstöd.

III. **KOMMENTARER FRÅN TYSKLAND**

(19) Under det formella undersökningsförfarandet inkom Tyskland med följande kompletterande eller reviderade information:

1. **I fråga om garantier som beviljats vid privatiseringen**

(20) Tyskland meddelar kommissionen att garantierna för det lån på 11 miljoner mark (5,6 miljoner euro) som gavs vid privatiseringen den 21 februari 1995 beviljades som 65-procentiga – och inte 80-procentiga – förlustgarantier fram till den 31 december 2002. Från den 31 december 1999 minskades garantin med 25 % årligen.

([1]) KfW-Mittelstandsprogramm, SG (96) D/3473, 29.3.1996 (NN 37/95).
([2]) 27. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe "Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur"
Investitionszulagengesetz 1996, SG (96) 3794, 11.4.1996 (N 494/A/95).
([3]) EGT C 368, 23.12.1994, s. 12.
([4]) EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

(21) Uppdelningen av garantiåtagandet 60/40 mellan förbundsstaten och delstaten betecknas som en intern åtgärd som inte påverkar ordningens totala stödtak, vilket kommissionen informerades om i en skrivelse av den 26 juni 1995.

2. **80-procentig garanti under konkursförfarandet**

(22) I fråga om denna garanti meddelar Tyskland att den beviljats på grundval av samma stödordning som tidigare garantier [1] och därför inte skall betraktas som ett engångsstöd.

3. **Lånet från Deutsche bank som refinansierades av KfW under konkursförfarandet**

(23) I fråga om det refinansierade lånet från Deutsche Bank på 10 miljoner mark (5,1 miljoner euro) meddelar Tyskland att endast 96 % av lånet verkligen utbetalades till det gynnade företaget, även om 100 % av det nominella beloppet skulle betalas tillbaka. Lånet beviljades därför till en effektiv ränta av 4,58 %.

(24) Vidare understryker Tyskland att lånet refinansierades i överensstämmelse med Mittelstandsprogramm Ost [2] som fram till utgången av 1998 föreskrev en ränta som nedskrivits med 0,25 % i förhållande till Mittelstandsprogramm West. Diskrepansen på de räntesatser som användes av KfW och kommissionens referensräntesats beror enligt Tyskland på att marknadsräntan vid den aktuella tidpunkten var fallande och att referensräntesatsen endast justeras med långa mellanrum.

(25) Dessutom påpekar Tyskland att amorteringen i enlighet med Mittelstandsprogramm Ost börjar efter 2½ år.

4. **BvS-lånet under konkursförfarandet**

(26) I fråga om förenligheten för det BvS-lån på 9,5 miljoner mark (4,9 miljoner euro) som beviljades under konkursförfarandet, förklarade Tyskland att detta uppfyllde villkoren i riktlinjerna för undsättningsstöd. Tyskland menar att amorteringsfristen i de fall där stödmottagaren befinner sig i ett konkursförfarande inte är utslagsgivande, eftersom återbetalningen härvid sker ur behållningen från konkursförfarandet. Detta leder i regel till förseningar. Dessutom framhåller Tyskland att lånet uteslutande användes för att upprätthålla affärsverksamheten i HCW.

IV. **BEDÖMNING**

1. **Garantierna i samband med privatiseringen**

(27) I fråga om de garantier för kontokrediter på 5,5 miljoner mark samt de avalramar på 5,5 miljoner mark som ställts till förfogande av förbundsstaten och delstaten Sachsen vid privatiseringen skall noteras att garantier för investeringskrediter och tidsbegränsade driftskrediter tillåts i den nämnda ordningen upp till 80 %.

(28) Kommissionen baserar sig på den tyska upplysningarna om att garantierna endast täckte 65 % av lånet till och med den 31 december 2002. Dessutom kan det konstateras att den interna uppdelningen mellan förbundsstaten och delstaten – kommissionen informerades om denna i en skrivelse av den 26 juni 1995 – inte har bidragit till att ändra stödtaket eller andra tillägg enligt ordningen. Dessa åtgärder förefaller alltså motsvara villkoren i den nämnda ordningen och behöver därför inte bedömas i föreliggande beslut.

2. **80-procentig garanti under konkursförfarandet**

(29) Då undersökningsförfarandet inleddes bedömdes den 80-procentiga offentliga garantin i samband med ökningen av lånet från Deutsche Bank från 16 miljoner mark (8,16 miljoner euro) till 28 miljoner mark (14,3 miljoner euro) vara undsättningsstöd och kommissionen hyste tvivel om huruvida villkoren för ett undsättningsstöd var uppfyllda.

(30) Sedan undersökningsförfarandet inletts meddelade Tyskland att garantin beviljats på grundval av samma garantiordning som den ovan nämnda garantin. Kommissionen konstaterar att det handlar om en tidsbegränsad 80-procentig garanti för ett tidsbegränsat driftslån, som förefaller ingå i ordningen och därför inte behöver bedömas ytterligare.

3. **Lånet från Deutsche Bank som refinansierades av KfW under konkursförfarandet**

(31) I fråga om det lån från Deutsche Bank som refinansierades av KfW noterar kommissionen de upplysningar som inkom från Tyskland efter det att förfarandet inletts. Enligt dessa beviljades lånet med en effektiv ränta på 4,58 %. Dessutom uppfyller åtgärderna bestämmelserna i det program som gäller för östra Tyskland, enligt vilket 2½ amorteringsfria år är tillåtna och räntan nedsättas med 0,25 % i jämförelse till det program som gäller för västra Tyskland. I detta sammanhang kan det också konstateras att lånet beviljades vid en tidpunkt då marknadsräntorna var fallande och kommissionens referensräntesats, som i september 1998 fortfarande låg på 5,94 %, justerades till 4,87 % i november 1997.

(32) Mot bakgrund av dessa upplysningar förefaller åtgärderna uppfylla bestämmelserna i Mittelstandsprogramm och behöver därför inte bedömas vidare.

[1] Bundesbürgschaftsprogramm (Ost), SG (91) D/13344, 15.7.1991 (N 297/91).
[2] KfW Mittelstandsprogramm Ost, SG (96) D/3475, 29.3.1996 (NN 24/96).

(33) Följaktligen behöver de åtgärder som överensstämmer med godkända ordningar inte någon ytterligare bedömning inom ramen för föreliggande beslut.

(34) I överensstämmelse härmed kan endast det BvS-lån på 9,5 miljoner mark (4,9 miljoner euro) som beviljades 1997 under konkursförfarandet betraktas som engångsstöd.

4. **BvS-lånet som beviljades under konkursförfarandet**

(35) Kommissionen konstaterar att det nämnda engångsstödet, dvs. BvS-lånet på 9,5 miljoner mark (4,9 miljoner euro) under tiden återbetalats med en ränta på 6 %. Den noterar likaledes att kommissionens referensräntesats, som används för att fastslå vilken ränta som skall uttagas vid fall av återkrav av oförenligt stöd, uppgick till 5,54 % vid den tid då detta lån beviljades.

(36) Mot bakgrund av det ovan anförda drar kommissionen slutsatsen att det potentiellt oförenliga statliga stödet, dvs. lånet från BvS på 9,5 miljoner mark (4,9 miljoner euro), har återvunnits och all potentiell snedvridning av konkurrensen till följd av detta stöd därför har undanröjts.

V. **SLUTSATS**

(37) Undersökningsförfarandet enligt fördragets artikel 88.2 har således blivit överflödigt med avseende på denna åtgärd.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Härmed avslutas det formella undersökningsförfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget som inleddes den 20 december 2001 med anledning av ett stöd som Tyskland beviljat Heckert Werkzeugmaschinen GmbH.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 30 april 2003.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen